

WYROK TRYBUNA?U (siódma izba)

z dnia 9 pa?dziernika 2014 r.(*)

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym – Konkurencja – Pomoc pa?stwa – Artyku? 107 ust. 1 TFUE – Poj?cie „pomocy pa?stwa” – Podatek od nieruchomości – Zwolnienie podatkowe

W sprawie C?522/13

maj?cej za przedmiot wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 TFUE, z?o?ony przez Juzgado Contencioso?Administrativo no 1 de Ferrol (Hiszpania) postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2013 r., które wp?yn??o do Trybuna?u w dniu 1 pa?dziernika 2013 r., w post?powaniu:

Ministerio de Defensa,

Navantia SA

przeciwko

Concello de Ferrol,

TRYBUNA? (siódma izba),

w sk?adzie: J.C. Bonichot, prezes izby, A. Arabadjiev (sprawozdawca) i J.L. da Cruz Vilaça, s?dzio?wie,

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzgl?dniaj?c pisemny etap post?powania,

rozwa?ywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu le Concello de Ferrol przez M. Villalb? López, procuradora, oraz D. Vidala Lorenza, abogado,
- w imieniu rz?du hiszpa?skiego przez L. Banciell? Rodríguez-Miñóna, dzia?aj?cego w charakterze pe?nomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez É. Gippiniego Fourniera oraz B. Stromsky'ego, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,

podj?wszy, po wys?uchaniu rzecznika generalnego, decyzj? o rozstrzygni?ciu sprawy bez opinii,

wydaje nast?puj?cy

Wyrok

1 Rozpatrywany wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wyk?adni art.

107 ust. 1 TFUE.

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu Ministerio de Defensa (hiszpańskiego ministerstwa obrony) i spółki Navantia SA (zwanej dalej „Navantia”) z Concello de Ferrol (gmina Ferrol) w przedmiocie zwolnienia z podatku od nieruchomości odnoszącego się do gruntu przekazanego do dyspozycji wskazanej spółki.

Ramy prawne

3 Real decreto legislativo (królewski dekret ustawodawczy) 2/2004 z dnia 5 marca 2004 r. zatwierdzający tekst jednolity Ley reguladora de las Haciendas Locales (ustawy regulującej finanse lokalne) (BOE nr 59 z dnia 9 marca 2004 r., s. 10284), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu rozpatrywanego w postępowaniu głównym (zwany dalej „ustawą z 2004 r.”) definiuje podatek od nieruchomości „jako rzeczywisty podatek bezpośrednio obliczany na podstawie wartości nieruchomości zgodnie z uregulowaniami zawartymi w niniejszej ustawie”.

4 Artykuł 61 ust. 1 ustawy z 2004 r. przewiduje:

„Okoliczności powodujące powstanie obowiązku zapłaty podatku jest posiadanie następujących praw do nieruchomości wiejskich i miejskich, jak również nieruchomości o szczególnych cechach:

- a) koncesji administracyjnej odnoszącej się do samej nieruchomości lub do usług publicznych, do których świadczenia nieruchomości jest przeznaczona;
- b) prawa do zabudowy;
- c) prawa użytkowania;
- d) prawa własności”.

5 Artykuł 62 wskazanej ustawy, zatytułowany „Zwolnienia”, w ust. 1 lit. a) stanowi:

„Zwolnione z podatku są następujące nieruchomości:

- a) nieruchomości stanowiące własność skarbu państwa, wspólnot autonomicznych lub jednostek samorządu terytorialnego, które są bezpośrednio przeznaczone do zapewnienia bezpieczeństwa obywatelom, świadczenia usług w zakresie szkolnictwa lub wiźniactwa, jak również nieruchomości państwowe przeznaczone dla celów obrony narodowej”.

6 Artykuł 63 ust. 1 i 2 ustawy z 2004 r. stanowi:

„1. Podatnikami zobowiązanymi do zapłaty podatku są osoby fizyczne i prawne [...], którym przysługują prawa stanowiące w każdym wypadku okoliczności powodujące powstanie obowiązku do zapłaty tego podatku.

[...]

2. Przepisy poprzedniego ustępu nie naruszają uprawnień podatnika do przerwania cięaru podatkowego na inny podmiot, zgodnie z uregulowaniami prawa powszechnego.

Organy administracji publicznej oraz jednostki lub podmioty wskazane w poprzednim ustępie przerzucają na cztery kwoty należnego podatku na osoby, które, nie mając statusu podatnika, odpłatnie korzystają z ich mienia lub składników majątku. Osoby te są zobowiązane do ponoszenia przerzuconego na nie cięaru podatkowego. W tym celu kwoty przerzuconego podatku określa się na podstawie cztery wartości katastralnej odpowiadającej wykorzystywanej

powierzchni i zabudowie bezpośrednio związanej z każdym dzierżawcą lub użytkownikiem”.

Okoliczności powstania sporu rozpatrywanego w postępowaniu głównym i pytanie prejudycjalne

7 Navantia jest przedsiębiorstwem należącym w całości do państwa hiszpańskiego. Jego działalność polega na budowie i serwisowaniu okrętów wojennych na rzecz tego państwa i innych państw białych lub niebiałych członkami Unii Europejskiej. Przedsiębiorstwo to prowadzi również działalność w zakresie budowy, napraw i serwisowania różnych produktów w sektorze prywatnym, przede wszystkim w branży stoczniowej i energetycznej.

8 Navantia posiada zakład stoczniowy położony na terenie Concello de Ferrol, którego powierzchnia wynosi 932 348 m². Na mocy umowy zawartej w dniu 6 września 2001 r. (zwanej dalej „umową z 2001 r.”) skarż państwa przekazała białej jego własności nieruchomości gruntowej, na której usytuowany jest ten zakład, do dyspozycji spółki Navantia, w drodze ustanowienia prawa użytkownika, w zamian za czynsz w kwocie 1 EUR rocznie.

9 Dotyczący tego terenu podatek od nieruchomości, którego kwota za 2010 r. wynosi 590 308,77 EUR, został pobrany przez Concello de Ferrol za rok podatkowy 2007 i za wcześniejsze lata.

10 Jako właściciel wskazanej działki i ze względu na okoliczności, że na rzecz spółki Navantia zostało ustanowione tylko prawo użytkownika, podatnikiem podatku od nieruchomości jest hiszpański skarż państwa, stosownie do art. 61 ust. 1 lit. d) ustawy z 2004 r. Na mocy umowy z 2001 r. hiszpański skarż państwa przerzucił kwotę tego podatku na spółkę Navantia, w efekcie czego podatek ten obciąża ostatecznie tę własność spółki.

11 W odniesieniu do roku podatkowego 2008 oraz kolejnych lat podatkowych hiszpański skarż państwa wystąpił do Concello de Ferrol, na podstawie art. 62 ust. 1 lit. a) ustawy z 2004 r., z wnioskiem o zastosowanie zwolnienia z podatku od nieruchomości należnego w odniesieniu do działki, na której usytuowany jest zakład stoczniowy, który to wniosek został oddalony. Decyzja o oddaleniu tego wniosku została zaskarżona przed właściwymi sądami i ten własność spór jest przedmiotem postępowania głównego.

12 Wyrokiem z dnia 22 października 2012 r. Tribunal Superior de Justicia de Galicia (wyższy sąd Galicji) uchylił wcześniejszy wyrok Juzgado Contencioso-Administrativo no 1 de Ferrol z dnia 25 listopada 2011 r., którym ten drugi sąd oddalił zawieszony przed nim skargę, wskazując, iż należało przyznać dane zwolnienie podatkowe. Sprawa została zatem przekazana sądowi odsyłającemu do ponownego rozpoznania.

13 Juzgado Contencioso-Administrativo no 1 de Ferrol stoi na stanowisku, że przyznanie danego zwolnienia podatkowego mogłoby być równoznaczne z przyznaniem spółce Navantia pomocy państwa sprzecznej z art. 107 ust. 1 TFUE, gdyż zwolnienie to zostałoby przyznane przy użyciu zasobów państwowych przedsiębiorstwu należącemu do skarbu państwa i mogłoby zakłócić lub zagrozić zakłóceniem konkurencji.

14 Sąd odsyła cy uważa bowiem, że Navantia, jako ostateczny beneficjent danego zwolnienia, uzyskałaby korzyść selektywną, gdy ponoszony zwykle ciężyśar podatkowy, jaki ponosi jej prywatni konkurenci w sektorze budowy statków, zostałby zmniejszony kosztem utraty przychodów przez Concello de Ferrol. Wzmocnienie pozycji konkurencyjnej spółki Navantia na rynkach, na których prowadzi ona działalność w branży wojskowej i cywilnej, po pierwsze, potencjalnie zakłóciłoby konkurencję, a po drugie, wywarłoby wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

15 W tych okolicznościach Juzgado Contencioso-Administrativo no 1 de Ferrol postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy zwolnienie z podatku od nieruchomości, z którego korzysta [Navantia], jest zgodne z art. 107 TFUE] oraz czy jest zgodna z art. 107 TFUE praktyka danego państwa członkowskiego [Królestwa Hiszpanii] polegająca na ustanowieniu zwolnienia z podatku od nieruchomości [nieruchomości gruntowej], stanowiącej jego własność i przekazanej do użytkowania prywatnemu przedsiębiorstwu, którego kapitał należy w całości do państwa [...], w sytuacji gdy to przedsiębiorstwo dostarcza towary i świadczy usługi, które mogą być przedmiotem wymiany handlowej między państwami członkowskimi?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

16 W swym pytaniu sąd odsyła cy zmierza w istocie do wyjaśnienia, czy art. 107 ust. 1 TFUE należy interpretować w ten sposób, że zwolnienie z podatku od nieruchomości nieruchomości gruntowej należy do państwa i przekazanej do dyspozycji przedsiębiorstwu, którego kapitał należy w całości do tego państwa i które na tej nieruchomości wytwarza towary i świadczy usługi mogące być przedmiotem wymiany handlowej między państwami członkowskimi na rynkach otwartych na konkurencję, stanowi pomoc państwa zakazaną na mocy wskazanego postanowienia.

17 Na wstępie należy zaznaczyć, że do Trybunału nie zwrócono się z pytaniem, czy zgodne z art. 107 TFUE jest przekazanie przez państwo członkowskie przedsiębiorstwu prywatnemu nieruchomości gruntowej za cenę symboliczną.

18 W odniesieniu do przedstawionego pytania należy przypomnieć, że zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE, z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

19 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału uznanie rodka za „pomoc” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE wymaga spełnienia wszystkich przesłanek zawartych w owym postanowieniu (wyrok Komisja/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).

20 Tak więc, aby rodek krajowy mógł zostać uznany za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, po pierwsze, musi mieć miejsce działanie państwa lub przy użyciu zasobów państwowych, po drugie, rodek musi być tego rodzaju, że może wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi, po trzecie, musi dawać beneficjentowi selektywną korzyść, a po czwarte, musi zakłócać lub grozić zakłóceniem konkurencji (wyrok Komisja/Deutsche Post, EU:C:2010:481, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).

21 W pierwszej kolejności należy zbadać trzeci z tych przesłanek, w myśl której dany środek powinien polegać na przyznaniu selektywnej korzyści jego beneficjentowi. W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z równie utrwalonym orzecznictwem Trybunału za pomocą państwa uznaje się interwencje, które niezależnie od ich formy mogą uprzywilejowywać przedsiębiorstwa w sposób pośredni lub bezpośredni lub które można uznać za korzyść gospodarczą, jakiej przedsiębiorstwo bądź ce beneficjentem nie uzyskałoby w normalnych warunkach rynkowych (wyrok Komisja/Deutsche Post, EU:C:2010:481, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

22 Za pomocą uznaje się zatem w szczególności interwencje, które w różnych formach zmniejszają ciężyary spoczywające normalnie na budowie przedsiębiorstwa i które tym samym, nie będąc subwencjami w ścisłym rozumieniu tego słowa, mają taki sam charakter i identyczne skutki (wyrok Bouygues i Bouygues Télécom/Komisja i in. i Komisja/Francja i in., C-399/10 P i C-401/10 P, EU:C:2013:175, pkt 101).

23 Wynika stąd, że środek, poprzez który władze publiczne przyznają niektórym przedsiębiorstwom korzyść podatkową, która wprawdzie nie jest związana z przekazaniem zasobów państwowych, ale stawia beneficjentów w sytuacji finansowej lepszej od innych podatników, stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Natomiast korzyści podatkowe wynikające z ogólnego przepisu mającego zastosowanie bez różnicowania do wszystkich podmiotów gospodarczych nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 TFUE (wyrok P, C-6/12, EU:C:2013:525, pkt 18 i przytoczone tam orzecznictwo).

24 W tym wypadku z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika z jednej strony, że Navantia jest zobowiązana, na podstawie umowy z 2001 r., do zwrotu hiszpańskiemu skarbowi państwa podatku od nieruchomości należnego Concello de Ferrol, zgodnie z art. 60 i 61 ustawy z 2004 r., w odniesieniu do działki, która znajduje się w dyspozycji tej spółki i na której zlokalizowana jest stocznia, a z drugiej strony, że sporne zwolnienie podatkowe przewidziane w art. 62 wzmiankowanej ustawy skutkuje tym, że nie zostaje dokonana jakakolwiek zapłata tego podatku, ani na rzecz Concello de Ferrol przez hiszpański skarbowi państwa, ani, w konsekwencji, na rzecz skarbu państwa przez spółkę Navantia.

25 Ponadto bezsporne jest to, że zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z 2004 r. każde przedsiębiorstwo, które prowadzi działalność na prywatnej lub publicznej nieruchomości gruntowej i które spełnia jedną z określonych w tym przepisie przesłanek, jest podatnikiem podatku od nieruchomości. W tym względzie Concello de Ferrol podnosi, że prawie wszystkie przedsiębiorstwa spełniają jedną z tych przesłanek i że jedynie szczególny mechanizm przeniesienia prawa użytkownika, ustanowiony w umowie z 2001 r., pozwala spółce Navantia uniknąć uznania jej za podatnika.

26 Co więcej, jak wskazuje Concello de Ferrol, z art. 63 ust. 2 wskazanej ustawy wynika, że w przypadkach nietypowych, takich jak ten rozpatrywany w postępowaniu głównym, w których korzystaniu z nieruchomości gruntowej nie towarzyszy żadne z praw generujących obowiązek zapłaty podatku od nieruchomości, po stronie hiszpańskiego skarbu państwa istnieje przewidziane prawem zobowiązanie do przerzucenia tego podatku na użytkownika nieruchomości gruntowej, które to zobowiązanie znajduje odzwierciedlenie w umowie z 2001 r.

27 W tych okolicznościach należy uznać, że podatek od nieruchomości stanowi podatek, który w normalnej sytuacji obciążałby spółkę Navantia, i że skutkiem przyznania tej spółce zwolnienia jest bezpośrednio zagrożenie, bez konieczności podejmowania żadnej innej interwencji, ciężyarów, jakie obciążają zwykle budowę przedsiębiorstwa znajdujęcego się w sytuacji identycznej z tą, w której znalazła się Navantia. Dlatego takie zwolnienie podatkowe najwyraźniej stanowi

korzy?? gospodarcz? dla spó?ki Navantia.

28 Poniewa? rz?d hiszpa?ski podnosi, ?e zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) ustawy z 2004 r. przewidziane w tym przepisie zwolnienie zosta?o ustanowione nie na korzy?? przedsi?biorstw takich jak Navantia, ale wy??cznie na korzy?? hiszpa?skiego skarbu pa?stwa jako podatnika podatku od nieruchomo?ci i ?e realizowane cele s? uzasadnione wzgl?dami obrony narodowej, nale?y przypomnie?, ?e powody le??ce u podstaw ?rodka pomocy nie wystarczaj?, by taki ?rodek unikn?? od razu zakwalifikowania jako „pomoc” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, gdy? postanowienie to nie wprowadza rozró?nienia pomi?dzy interwencjami pa?stwowymi w zale?no?ci od ich przyczyn lub celów, ale definiuje te interwencje na podstawie ich skutków (wyroki Comitato „Venezia vuole vivere” i in./Komisja, C?71/09 P, C?73/09 P i C?76/09 P, EU:C:2011:368, pkt 94; a tak?e Komisja/EDF, C?124/10 P, EU:C:2012:318, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo).

29 Tymczasem w niniejszej sprawie – jak wynika z pkt 24–26 niniejszego wyroku – okazuje si?, ?e w my?l art. 62 ust. 1 lit. a) i art. 63 ust. 2 ustawy z 2004 r., jak równie? w ?wietle umowy z 2004 r., skutkiem zwolnienia z podatku od nieruchomo?ci by?o bezpo?rednie z?agodzenie, bez konieczno?ci podejmowania jakiegokolwiek innej interwencji, ci??arów, które w braku takiego zwolnienia obci??a?yby bud?et spó?ki Navantia.

30 Poniewa? rz?d hiszpa?ski utrzymuje, ?e owo zwolnienie nale?y uzna? za wynagrodzenie b?d?ce ?wiadczeniem wzajemnym za dzia?ania spó?ki Navantia podejmowane w wykonaniu obowi?zku ?wiadczenia us?ug publicznych, wobec czego ?rodek ten nie przysparza temu przedsi?biorstwu korzy?ci, nale?y stwierdzi?, ?e z akt, którymi dysponuje Trybuna?, nie wynika wcale, ?e istnieje powi?zanie pomi?dzy tym zwolnieniem a ewentualnymi us?ugami le??cymi w interesie publicznym, ?wiadczonymi przez spó?k? Navantia.

31 W tych okoliczno?ciach nale?y uzna?, ?e ??dane zwolnienie z podatku od nieruchomo?ci jest równoznaczne z przyznaniem spó?ce Navantia korzy?ci gospodarczej.

32 Poza tym nale?y przypomnie?, ?e art. 107 TFUE zakazuje udzielania pomocy, która „sprzyja niektórym przedsi?biorstwom lub produkcji niektórych towarów”, czyli pomocy selektywnej (wyrok P, EU:C:2013:525, pkt 17).

33 Tak wi?c, o ile ?rodek, poprzez który w?adze publiczne przyznaj? niektórym przedsi?biorstwom korzy?? podatkow?, która wprowadzie nie jest zwi?zana z przekazaniem zasobów pa?stwowych, ale stawia beneficjentów w sytuacji finansowej lepszej od innych podatników, stanowi pomoc pa?stwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, o tyle nie jest tak w wypadku korzy?ci wynikaj?cych z ogólnego przepisu maj?cego zastosowanie bez zró?nicowania do wszystkich podmiotów gospodarczych, które nie stanowi? pomocy pa?stwa w rozumieniu tego postanowienia (wyrok P, EU:C:2013:525, pkt 18).

34 Z utrwalonego orzecznictwa Trybuna?u wynika w tym wzgl?dzie, ?e art. 107 ust. 1 TFUE wymaga ustalenia, czy w ramach danego systemu prawnego przepis krajowy mo?e sprzyja? „niektórym przedsi?biorstwom lub produkcji niektórych towarów” w porównaniu z innymi, które w ?wietle celu tego systemu znajduj? si? w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej (wyrok Portugalia/Komisja, C?88/03, EU:C:2006:511, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo).

35 A zatem do uznania ?rodka podatkowego za selektywny konieczne jest najpierw zidentyfikowanie i zbadanie re?imu podatkowego, który jest powszechny lub „normalny” w danym pa?stwie cz?onkowskim. To w?a?nie w stosunku do tego powszechnego lub „normalnego” re?imu podatkowego nale?y nast?pnie oceni? i ustali? ewentualny selektywny charakter korzy?ci przysparzanych przez rozpatrywany ?rodek podatkowy, wykazuj?c, ?e ustanawia on odst?pstwo od systemu powszechnego, poniewa? wprowadza zró?nicowanie podmiotów gospodarczych

znajdujących się, w świetle celu wyznaczonego systemowi podatkowemu danego państwa czonkowskiego, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej (wyrok *Paint Graphos i in.*, od C-78/08 do C-80/08, EU:C:2011:550, pkt 49).

36 W tym względzie z posiadanych przez Trybunał informacji wynika z jednej strony, że zgodnie z art. 60–63 ustawy z 2004 r. każde posiadanie nieruchomości gruntowej lub korzystanie z niej prowadzi co do zasady do powstania obowiązku uiszczenia podatku od nieruchomości. Należy zatem uznać, że reżim tego podatku stanowi reżim prawny będący punktem odniesienia dla oceny ewentualnie selektywnego charakteru rozpatrywanego zwolnienia podatkowego.

37 Z drugiej strony wskazano już, że tytułem odstąpienia od ogólnej reguły opisanej w punkcie poprzednim korzystanie z nieruchomości gruntowej, na której zlokalizowany jest zakład stoczniowy spółki Navantia jest – w wyniku zastosowania spornego zwolnienia i na podstawie umowy z 2001 r., która przewiduje tylko ustanowienie na rzecz tego przedsiębiorstwa prawa użytkowania tej działki – zwolnione z podatku od nieruchomości.

38 Należy zatem ustalić, czy zwolnienie podatkowe takie jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym może uprzywilejowywać spółkę Navantia względem innych przedsiębiorstw znajdujących się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej, w świetle celu, do którego realizacji zmierza hiszpański system podatku od nieruchomości, a mianowicie opodatkowania posiadania lub korzystania z nieruchomości gruntowych.

39 Z akt sprawy wynika w tym względzie, że przewidziane w art. 62 ust. 1 lit. a) ustawy z 2004 r. zwolnienie nieruchomości państwowych „przeznaczonych do zapewnienia bezpieczeństwa obywatelom” może mieć zastosowanie do całej działalności przedsiębiorstwa takiego jak Navantia, przy czym nie ma potrzeby dokonywania rozróżnienia, czy działalność ta ma charakter wojskowy czy cywilny. Zadaniem sądu odsyłającego jest zweryfikowanie, czy rzeczywiście tak jest.

40 Należy zatem uznać, że w świetle celu polegającego na opodatkowaniu posiadania bądź korzystania z nieruchomości gruntowych w sytuacji faktycznej i prawnej porównywalnej z sytuacją spółki Navantia znajdującej się nie tylko przedsiębiorstwa, które posiadają nieruchomości gruntowe lub korzystają z nich w celach należących w szczególności do dziedziny obrony narodowej, ale także przedsiębiorstwa posiadające nieruchomości gruntowe lub korzystające z nich w celach wyłącznie cywilnych.

41 Oczywiście jest zatem, że względem tej ostatniej grupy przedsiębiorstw Navantia uzyskuje, w odniesieniu do swej działalności cywilnej, korzyść podatkową, której nie mogą domagać się inne spółki znajdujące się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej. Należy zatem uznać, że analizowana korzyść podatkowa ma a priori charakter selektywny.

42 Jednakże zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pojęcie pomocy państwa nie obejmuje wprowadzonych przez państwo środków różnicujących przedsiębiorstwa, a zatem a priori selektywnych, w wypadku gdy różnicowanie to wynika z charakteru lub ze struktury systemu ciarów, w który się wpisują, czego wykazanie jest zadaniem zainteresowanego państwa czonkowskiego (wyrok *Portugalia/Komisja*, EU:C:2006:511, pkt 52, 80 i przytoczone tam orzecznictwo).

43 Środek przewidujący wyjątek od ogólnego systemu podatkowego może być bowiem uzasadniony charakterem i ogólną strukturą systemu podatkowego, jeżeli zainteresowane państwo czonkowskie może wykazać, że środek ten wynika bezpośrednio z zasad leżących u podstaw jego systemu podatkowego. W tym względzie należy dokonać rozróżnienia pomiędzy celami przypisanymi szczególnemu systemowi podatkowemu oraz celami wobec niego

zewn?trznymi – z jednej strony, a mechanizmami stanowi?cymi nieod??czn? cz??? tego systemu podatkowego, które s? niezb?dne dla osi?gni?cia takich celów – z drugiej strony (wyrok Portugalia/Komisja, EU:C:2006:511, pkt 81).

44 W niniejszej sprawie z przekazanych Trybuna?owi materia?ów nie wynika, ?e rz?d hiszpa?ski przedstawi? jakiegokolwiek argument, który umo?liwiaby wykazanie, ?e ??dane zwolnienie podatkowe wynika bezpo?rednio z zasad le??cych u podstaw systemu podatkowego tego pa?stwa cz?onkowskiego, ani ?e jest ono niezb?dne do funkcjonowania i zapewnienia skuteczno?ci tego systemu podatkowego. Ponadto, jak wskaza?a Komisja Europejska, zwolnienie z podatku nieruchomo?ci pa?stwowych przeznaczonych na cele obrony narodowej najwyra?niej nie ma bezpo?redniego zwi?zku z celami samego podatku od nieruchomo?ci. Zadaniem s?du odsy?aj?cego jest jednak zbadanie, czy w ?wietle wszystkich istotnych okoliczno?ci zawis?ego przed nim sporu istnieje ewentualne uzasadnienie takiego zwolnienia.

45 W ?wietle wszystkich powy?szych rozwa?a? nale?y stwierdzi?, ?e w niniejszej sprawie trzecia przes?anka, dotycz?ca istnienia korzy?ci gospodarczej po stronie beneficjenta wnioskowanego zwolnienia podatkowego, mo?e by? spe?niona.

46 W drugiej kolejno?ci, w odniesieniu do przes?anki pierwszej, dotycz?cej interwencji pa?stwa lub przy u?yciu zasobów pa?stwowych, nale?y przypomnie?, ?e jedynie korzy?ci przyznane bezpo?rednio lub po?rednio przy u?yciu zasobów pa?stwowych lub stanowi?ce dodatkowe obci??enie dla pa?stwa nale?y uwa?a? za pomoc w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Z samego brzmienia tego postanowienia i z regu? proceduralnych ustanowionych w art. 108 TFUE wynika bowiem, ?e korzy?ci przyznane przy wykorzystaniu zasobów innych ni? zasoby pa?stwowe nie wchodz? w zakres stosowania omawianych przepisów (wyrok Bouygues i Bouygues Télécom/Komisja i in. i Komisja/Francja i in., EU:C:2013:175 pkt 99 i przytoczone tam orzecznictwo).

47 W zwi?zku z powy?szym nale?y zbada?, czy istnieje dostatecznie bezpo?redni zwi?zek mi?dzy z jednej strony korzy?ci? przyznan? beneficjentowi a z drugiej strony uszczupleniem bud?etu pa?stwowego b?d? wyst?pieniem dostatecznie konkretnego gospodarczego ryzyka powstania obci??e? dla tego bud?etu (zob. podobnie wyrok Bouygues i Bouygues Télécom/Komisja i in. i Komisja/Francja i in., EU:C:2013:175 pkt 109).

48 W tym wzgl?dzie z jednej strony bezsporne jest, ?e ??dane zwolnienie podatkowe zosta?o wprowadzone przez pa?stwo hiszpa?skie, wobec czego stanowi ono interwencj? tego pa?stwa. Z drugiej strony bezsporne jest, ?e b?d?ce skutkiem tego zwolnienia zmniejszenie ci??aru, który w normalnej sytuacji powinien obci??a? bud?et spółki Navantia, prowadzi nieuchronnie do uszczuplenia bud?etu Concello de Ferrol.

49 W tym stanie rzeczy przes?ank? dotycz?c? interwencji pa?stwa przy u?yciu jego zasobów mo?na uzna? za spe?nion?, co powinien potwierdzi? s?d odsy?aj?cy.

50 Stwierdzenia tego nie podwa?a argumentacja rz?du hiszpa?skiego, w ramach której powo?uje si? on na wyroki: Streekgewest (C?174/02, EU:C:2005:10) i Distribution Casino France i in. (od C?266/04 do C?270/04, C?276/04 i od C?321/04 do C?325/04, EU:C:2005:657). Orzecznictwo to jest bowiem pozbawione znaczenia dla sprawy rozpatrywanej w post?powaniu g?ównym, gdy? dotyczy ono sytuacji odmiennej od analizowanej obecnie, w której podatek stanowi? integraln? cz??? ?rodka pomocy, wobec czego sam stanowi? on pomoc. Natomiast w niniejszej sprawie nie podniesiono wcale, ?e sam podatek od nieruchomo?ci stanowi ?rodek pomocy, a jedynie ?e zwolnienie z tego podatku prowadzi w badanym przypadku do przyznania pomocy spółce Navantia.

51 W trzeciej kolejności, w odniesieniu do przesłanek drugiej i czwartej, dotyczących wpływu zwolnienia podatkowego takiego jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym na wymiany handlowe między państwami członkowskimi oraz na konkurencję, należy przypomnieć, że w celu zakwalifikowania środka krajowego jako pomocy państwa nie jest konieczne stwierdzenie faktycznego wpływu pomocy na wymiany handlowe między państwami członkowskimi i rzeczywistego zakłócenia konkurencji, lecz jedynie zbadanie, czy pomoc może mieć wpływ na te wymiany handlowe i zakłócać konkurencję (wyrok Libert i in., C-197/11 i C-203/11, EU:C:2013:288, pkt 76 i przytoczone tam orzecznictwo).

52 W szczególności, jeżeli pomoc udzielona przez państwo członkowskie wzmacnia pozycję przedsiębiorstwa w stosunku do pozycji zajmowanej przez inne przedsiębiorstwa konkurencyjne w wewnątrzspółnotowej wymianie handlowej, należy uznać, że ma ona wpływ na te wymiany (wyrok Libert i in., EU:C:2013:288, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo).

53 W niniejszej sprawie bezsporne jest, że sektor budowy statków jest rynkiem otwartym na konkurencję i wymiany handlowe między państwami członkowskimi, na którym spółka Navantia konkuruje z innymi przedsiębiorstwami. Ponadto, jak wynika ze wskazówek zawartych w postanowieniu odsyłającym, jest tak nie tylko w wypadku działania cywilnej tego przedsiębiorstwa, ale także w wypadku jego działania w sektorze wojskowym.

54 W tym stanie rzeczy dane zwolnienie podatkowe może mieć wpływ na wymiany handlowe między państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję, przy czym powinno to zostać ustalone przez sąd odsyłający.

55 Wynika stąd, że w rozpatrywanej sprawie cztery przesłanki wskazane w pkt 20 niniejszego wyroku mogą być spełnione. Zadaniem sądu odsyłającego jest jednak ustalenie, czy w świetle wszystkich istotnych okoliczności zawisłego przed nim sporu, ocenionych w świetle przedstawionej przez Trybunał wykładni, rzeczony zwolnienie podatkowe należy uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

56 W świetle wszystkich powyższych rozważań na przedstawione pytanie należy udzielić odpowiedzi, że art. 107 ust. 1 TFUE należy interpretować w ten sposób, że zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntowej należącej do państwa i przekazanej do dyspozycji przedsiębiorstwu, którego kapitał należy w całości do tego państwa i które na tej nieruchomości wytwarza towary i świadczy usługi mogące być przedmiotem wymiany handlowej między państwami członkowskimi na rynkach otwartych na konkurencję, może stanowić pomoc państwa zakazaną na mocy wskazanego postanowienia. Zadaniem sądu odsyłającego jest jednak ustalenie, czy w świetle wszystkich istotnych okoliczności zawisłego przed nim sporu, ocenionych w świetle przedstawionej przez Trybunał wykładni, zwolnienie takie należy uznać za pomoc państwa w rozumieniu wskazanego postanowienia.

W przedmiocie kosztów

57 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (siódma izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 107 ust. 1 TFUE należy interpretować w ten sposób, że zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntowej należącej do państwa i przekazanej do dyspozycji przedsiębiorstwu, którego kapitał należy w całości do tego państwa i które na tej nieruchomości wytwarza towary i świadczy usługi mogące być przedmiotem wymiany

handlowej między państwami członkowskimi na rynkach otwartych na konkurencję, może stanowić pomoc państwa zakazaną na mocy wskazanego postanowienia. Zadaniem sądu odsyłającego jest jednak ustalenie, czy w świetle wszystkich istotnych okoliczności zawisłego przed nim sporu, ocenionych w świetle przedstawionej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykładni, zwolnienie takie należy uznać za pomoc państwa w rozumieniu wskazanego postanowienia.

Podpisy

* Język postępowania: hiszpański.